

RAADSVOORSTEL

19R.00339

Indiener: College van burgemeester en wethouders
Datum: 21 mei 2019
Portefeuillehouder(s): Wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s): Financiën
Contactpersoon: P.J. Vonk BEc (strategisch adviseur)
Tel.nr.: 0653318631 **E-mailadres:** vonk.p@woerden.nl

Onderwerp:

Voorjaarsrapportage (voorheen juni overleg)

Samenvatting:

Wij stellen voor de financiële mutaties 2019 vast te stellen en de kaders voor het opstellen van de begroting 2020-2023 op te nemen.

Gevraagd besluit:

1. De volgende financiële mutaties vast te stellen en door middel van een begrotingswijziging de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020 – 2022 aan te passen;

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Saldo Begroting na vaststelling raad 1 november 2018	186.393	38.129	619.682	1.065.672
Uitbreiding raadsgriffie	-32.500	-89.275	-89.275	-89.275
Huur brandweergarage Woerden	0	-25.579	-49.710	-73.841
Stembureaugelden	-20.000	0	-10.000	-10.000
Koeienmarkt	-50.000	-35.000	-35.000	-35.000
Algemene uitkering gemeentefonds	-232.761	-140.800	-326.178	-277.015
Plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Programma	-30.000	-30.000		
Omissie begroting sociaal domein	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000
Saldo (start kaderstelling 2020-2023)	-1.478.868	-1.582.525	-1.190.481	-719.459

2. Kaderstellend de volgende bedragen op te nemen in de begroting 2020-2023;

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo (start kaderstelling 2020-2023)	-1.478.868	-1.582.525	-1.190.481	-719.459	-719.459
Mutaties bestaand beleid ten opzichte van jaarschijf 2023					
Vervangingsinvesteringen + coalitie vanaf 2022 (kapitaallasten 2023)	0	0	0	0	-1.371.922
Storting onderwijs verhoging					-79.450
Vrijval budget toevoeging Res. grote infrastructurele werken vanaf 2023	0	0	0	0	1.000.000
Toename stelpost personeel	0	0	0	0	600.000
Overige mutaties:					
Onvermijdbare uitgaven t.o.v. begroting 2019	0	-815.956	-649.306	-682.610	-681.067
Totaal na onvermijdbare uitgaven	-1.478.868	-2.398.481	-1.839.787	-1.402.069	-1.251.898

3. Om de bijgevoegde investeringsoverzichten “vervangingsinvesteringen/ bestaand beleid” en “investeringen budgettair neutraal” op te nemen in de begroting 2020-2023;

4. Kennis te nemen van het bijgevoegde rapport van Deloitte over de financiële gezondheid van de gemeente Woerden, de volgende hierop gebaseerde adviezen te onderschrijven en in de begroting 2020-2023 op te nemen:
 - a. Begroot en realiseer een structureel een saldo van baten en lasten rond de nullijn:
 - b. Stel een signaleringswaarde of streefwaarde vast voor solvabiliteit en de netto schuldquote.
 - c. Zorg ervoor dat de omvang van de investeringen jaarlijks een gelijke omvang gaat krijgen aan het afschrijvingsvolume in enig jaar. Dat ligt bij de gemeente Woerden tussen de € 15 en € 20 miljoen per jaar. Trek hier een periode van 4-8 jaar voor uit.
 - d. Houdt het aflossingsschema stabiel en het renterisicoprofiel beperkt door zo min mogelijk gebruik te maken van aflossingsvrije leningen.
 - e. Plan de totale baten en het investeringsvolume realistisch. Anders kan het vooruitzicht (financiële indicatoren) ten onrechte een negatief beeld geven. Maak betrouwbare geprognosticeerde balansen en EMU-saldi. Zorg voor een betere planning van de investeringen en de uitvoering van het beleid.
 - f. Zorg voor een robuust risicomanagement, het blijft noodzakelijk om risico's te identificeren en te kwantificeren. Bij de begrotingen en jaarrekeningen extra aandacht besteden aan de inventarisatie en duiding van de risico's.
 - g. Versterk/professionaliseer de treasury-rol.
 5. Het college opdracht te geven om de geraamde tekorten op te lossen in het voorstel voor de begroting.
-

Inleiding

Woerden kent voor wat betreft de Planning & Control cyclus de volgende instrumenten (bron: notitie Financiële Sturing):

- a. Maart RIB (financiële stand van zaken + voorbereiding op voorjaarsrapportage/juni overleg).
- b. Voorjaarsrapportage (voorheen juni overleg, financiële stand van zaken begrotingsjaar en kaderstellend voor volgende begroting).
- c. Begroting (autorisatie budgetten en afspraken over resultaten).
- d. Najaarsrapportage (financiële en beleidsmatige ontwikkelingen begrotingsjaar).
- e. Jaarrekening (verantwoording financieel en beleidsmatig).

Wat nu voorligt is dus de Voorjaarsrapportage (voorheen juni overleg). Naast de bijstelling voor het begrotingsjaar 2019 geeft de raad in dit document ook de kaders aan waarmee het college de begroting vervolgens gaat opstellen.

Sluitende meerjarenbegroting

Het saldo van de Voorjaarsrapportage vertoont op dit moment een tekort. Dit betekent dat er geen budget beschikbaar is voor nieuwe ambities. Wij zullen ons uiteraard aan de gemaakte afspraken houden en een sluitende meerjarenbegroting aanbieden. Dit betekent, mede ook afhankelijk van de uitkomsten van de meicirculaire van de Algemene Uitkering, een stevige opgave. Om dit te bewerkstelligen zullen wij in de periode tot de begroting een herprioriteringsoperatie uitvoeren, waarbij wij de kaders van de notitie Financiële Sturing zullen volgen.

Participatieproces

Hiermee wordt het externe participatieproces bedoeld. Dit is niet van toepassing.

Wat willen we bereiken?

Met deze Voorjaarsrapportage willen wij bereiken dat de budgetten uit de begroting 2019-2022 worden bijgesteld en aan het college kaders worden gegeven voor het opstellen van de begroting 2020-2023.

Wat gaan we daarvoor doen?

Van de financiële mutaties 2019-2022 wordt een begrotingswijziging gemaakt. Bij het opstellen van de begroting wordt rekening gehouden met de kaders die de raad door middel van de Voorjaarsrapportage aan het college meegeeft.

Argumenten

1. Financiële stand van zaken / bijstelling begroting 2019-2022 (zie ook maart RIB)

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Saldo Begroting na vaststelling raad 1 november 2018	186.393	38.129	619.682	1.065.672
Uitbreiding raadsgriffie	-32.500	-89.275	-89.275	-89.275
Huur brandweergarage Woerden	0	-25.579	-49.710	-73.841
Stembureaugelden	-20.000	0	-10.000	-10.000
Koeienmarkt	-50.000	-35.000	-35.000	-35.000
Algemene uitkering gemeentefonds	-232.761	-140.800	-326.178	-277.015
Plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Programma	-30.000	-30.000		
Omissie begroting sociaal domein	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000
Saldo (start kaderstelling 2020-2023)	-1.478.868	-1.582.525	-1.190.481	-719.459

Toelichting:

Uitbreiding raadsgriffie

Dit betreffen de kosten van de uitbreiding van de raadsgriffie. Besluitvorming hieromtrent heeft plaatsgevonden op 19 december 2018 (18R.00830/18R.00849).

Huur brandweergarage

Een aantal jaren geleden is afgesproken dat de alle brandweervoorzieningen om niet in gebruik zouden worden gegeven aan de VRU. Voor de gemeenten Zeist en Woerden gaat dit echter pas vanaf 2020 (gefaseerd) in. De gemeenten Zeist en Woerden hebben derhalve aan aantal jaren een financieel voordeel gehad. De huur wordt nu conform de afspraken afgebouwd.

Stembureaugelden

De vergoedingen voor de stembureaugelden zijn aangepast.

Koeienmarkt

Dit betreffen de hogere kosten met betrekking tot de Koeienmarkt in verband met de veiligheidseisen die aan een verantwoorde organisatie van de Koeienmarkt worden gesteld.

Algemene Uitkering gemeentefonds

Dit zijn de gevolgen van de september- en decembercirculaires van de Algemene Uitkering ten opzichte van de ramingen in de vastgestelde begroting 2019-2022.

Plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Programma

De kosten voor de uitvoering van het programma moeten worden verdeeld over de deelnemers. Dit zijn de 16 gemeenten van de U16. Mogelijk draagt de provincie vanuit de Provinciale Omgevingsvisie een gedeelte van de kosten. Het is derhalve nog niet zeker wat de uiteindelijke bijdrage voor Woerden zal zijn. Vooralsnog worden de vermelde bedragen geraamd.

Omissie begroting sociaal domein

De raad is de omissie in de begroting van het sociaal domein geïnformeerd (RIB 19R.00330). Deze omissie is in het overzicht opgenomen.

2. Kaderstellend deel 2020-2023

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo (start kaderstelling 2020-2023)	-1.478.868	-1.582.525	-1.190.481	-719.459	-719.459
Mutaties bestaand beleid ten opzichte van jaarschijf 2023					
Vervangingsinvesteringen + coalitie vanaf 2022 (kapitaallasten 2023)	0	0	0	0	-1.371.922
Storting onderwijs verhoging					-79.450
Vrijval budget toevoeging Res. grote infrastructurele werken vanaf 2023	0	0	0	0	1.000.000
Toename stelpost personeel	0	0	0	0	600.000
Overige mutaties:					
Onvermijdbare uitgaven t.o.v. begroting 2019	0	-815.956	-649.306	-682.610	-681.067
Totaal na onvermijdbare uitgaven	-1.478.868	-2.398.481	-1.839.787	-1.402.069	-1.251.898

Toelichting:

Vervangingsinvesteringen, investeringen bestaand beleid en budget neutrale investeringen

In de begroting 2019-2022 zijn de kapitaallasten tot en met 2022 opgenomen. De vervangingsinvesteringen, investeringen bestaand beleid en budget neutrale investeringen (zie de bijlagen) uit 2022, die leiden tot lasten in 2023 worden hier, zoals gebruikelijk, aan toegevoegd. Kort gezegd is dit het doortrekken van de begroting (bestaand beleid) naar 2023.

Storting onderwijs (verhoging)

Dit betreft de verhoging vanuit de bekende Taskforce onderwijshuisvesting. In de jaarschijf 2022 was € 100.000 geraamd, die wordt in 2023 opgehoogd naar € 179.450 (zie coalitieakkoord).

Vrijval storting in Fonds Grote Infrastructurele Werken

In het coalitieakkoord is een tijdelijke toevoeging geraamd tot en met het jaar 2022. Deze vervalt dus in 2023.

Toename stelpost personeel

In het coalitieakkoord is voor 2022 € 900.000 opgenomen, oplopend tot structureel € 1.500.000 vanaf 2023. Ten opzichte van 2022 dus een verhoging van € 600.000.

Overige mutaties:

Onvermijdbare uitgaven:

OMSCHRIJVING	2020	2021	2022	2023
P&O op orde	216.270	216.270	216.270	216.270
Uitvoering OZB	83.000	83.000	83.000	83.000
Verhoging OZB	-83.000	-83.000	-83.000	-83.000
Vervanging strooimaterieel (aanpassing raming)	0	0	48.670	47.493
Herstel westelijke oevers Recreatieplas Cattenbroek	83.000	0	0	0
Herstel brandveiligheid sporthal Snellerpoort	0	21.350	20.984	20.618
Lagere opbrengst vastgoed	104.686	104.686	104.686	104.686
Toezicht en beheer strand Cattenbroek	65.000	0	0	0
Toename aanvragen jeugd obv Jeugdwet	70.000	70.000	70.000	70.000
Toename aanvragen WMO	120.000	120.000	120.000	120.000
In werking treding Wet Verplichte GGZ	25.000	25.000	25.000	25.000
Beschermde wonen en maatschappelijke opvang	25.000	pm	pm	pm
Doorontwikkeling Gebiedsgericht werken na pilots	77.000	77.000	77.000	77.000
Doelgroepenvervoer	30.000	15.000	0	0
Totaal	815.956	649.306	682.610	681.067

Toelichting op onvermijdbare uitgaven:

P&O op orde

Dit betreft het aanpassen van de ramingen voor reiskosten, woonwerkverkeer, jubilea, WOW introductie, etc. Een deel van deze stijging is ook veroorzaakt door de groei van het aantal medewerkers in de organisatie. In het verleden werden deze uitgaven op jaarrekeningbasis gedekt door voordelen in verband met vacaturegelden, zodat het totaal aan personeelslasten binnen de budgetten vielen en voldeden aan de notitie Financiële Sturing. Vanwege het oplossen van de stelpost personeelslasten in 2018 ad € 900.000 en de business case van € 1.500.000 kunnen de aanpassingen echter niet meer binnen de personeelsbudgetten worden gedekt.

Uitvoering Onroerende Zaak Belastingen (OZB)

Voor de uitvoering van de OZB moeten de ramingen worden aangepast in verband met hogere taxatiekosten en toenemende kosten van de "No Cure No Pay" bedrijven. De hogere uitvoeringskosten worden gedekt door het aanpassen van de OZB tarieven.

Vervanging strooimaterieel

Woerden heeft voor de uitvoering van gladheidsbestrijding schuif-/strooicombinaties die aan vervanging toe zijn. In 2018 heeft al het materieel een revisiebeurt gekregen om de vervanging nog uit te kunnen stellen. Op dit moment is het materieel nog functioneel, maar zijn de onderhoudskosten om het in bedrijf te houden hoger doordat het verouderd is.

Op dit moment wordt gewerkt aan de aanbesteding van gladheidsbestrijding voor de komende periode. In dit kader wordt een marktconsultatie gedaan met onder andere de vraag hoe vanuit de markt wordt aangekeken tegen de mogelijkheid om als aannemer niet alleen de voertuigen maar ook de schuif/strooicombinatie te leveren. Omdat de uitkomst hiervan nog niet bekend is, wordt nu de vervanging gepland. Wanneer de marktconsultatie een positief advies oplevert over uitbesteden van het materieel, zal dit voordeel terugvloeiën naar de algemene middelen.

Herstel oevers recreatieplas Cattenbroek

Onlangs is geconstateerd dat de oever een zodanige afkalving door golfslag vertoont dat herstel van de oever op korte termijn noodzakelijk is. Indien geen maatregelen worden getroffen op korte termijn dan komt de veiligheid voor de wandelaars in het gedrang.

Herstel brandveiligheid sporthal Snellerpoort

Bij een verbouwing van het Minkema College in de zomer van 2018 is naar voren gekomen dat de

brandwerende aansluiting van wand met dak niet voldoet aan de eisen. De detaillering is anders uitgevoerd dan in de bouwvergunning en uitvoeringstekeningen uit 2002. Eind 2018 is bij nader onderzoek gebleken dat ook de hoofddragconstructie niet voldoet aan de brandwerendheidseisen. Door het Minkema College is destijds de school met sporthal Snellerpoort gerealiseerd. Uit onderzoek bij de sporthal is gebleken dat hier sprake is van dezelfde gebreken. Er is geen sprake van een acuut risico. De VRU heeft aangegeven dat de sporthal gebruikt mag blijven worden. Maatregelen moeten echter wel binnen afzienbare tijd ingepland en gerealiseerd worden.

Lagere opbrengst vastgoed

De afgelopen jaren is de vastgoedportefeuille van de gemeente Woerden afgenomen door de verkoop van verschillende objecten, hierbij kan gedacht worden aan de Carrosserieweg 1, Barwoutswaarder en de Rubensstraat. De verkoopdoelstelling is in 2012 concreet vertaald in een te behalen opbrengst van € 9,35 miljoen. De verkoop van gemeentepanden bleek minder makkelijk te zijn en tot veel discussies te leiden. De doelstelling is daarna vertaald naar €100.000 structurele inkomsten per jaar. In september 2018 is er een RIB (18R.00532) verzonden over het Meerjaren Perspectief Woerdens Vastgoed. In MPWV is een longlist opgenomen, deze bestaat uit 35 objecten. Op de Longlist worden verhuurde stukken grond vermeld. Deze stukken grond worden voornamelijk verhuurd aan verenigingen. De kans dat een vereniging het stuk grond koopt, is klein aangezien veel verenigingen zullen zeggen dat zij niet de financiële middelen hebben.

In de RIB is, onder de kop "Financiën" het volgende opgenomen: "In het verleden is de taakstelling afstoten vastgoed vertaald naar een ton opbrengst per jaar. In het Meerjarenperspectief Woerdens Vastgoed (opgenomen in de bijlage) is te zien welke mutaties hebben plaatsgevonden, daarmee is de taakstelling in de afgelopen jaren ruimschoots gerealiseerd. Hierdoor is ook de ton opbrengst gerealiseerd. Het 'laaghangende' fruit is al verkocht maar toch blijft de ton opbrengst begrotingstechnisch staan. Dit is nu niet realistisch meer, gelet op de Longlist. Daarom komt er volgend jaar tijdens het juni-overleg een voorstel uw kant op om de ton opbrengst begrotingstechnisch uit de begroting te halen".

De inkomsten zijn in het verleden al fors binnen gehaald door de verkoop van de verschillende objecten. Door het afslanken van de portefeuille is het niet meer mogelijk ieder jaar een bedrag ad € 100.000 te realiseren.

Toezicht en beheer strand Cattenbroek

De ontwikkeling van het recreatie-eiland laat nog op zich wachten. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het beheer en exploitatie van het gebied totdat het gebied wordt overgedragen aan het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Daar er nog een bestemmingsplanprocedure doorlopen wordt zal naar verwachting de gemeente in 2020 nog het beheer en exploitatie moeten doen. Daarna zal het recreatieschap en ondernemer dit gaan doen. Het strand zal moeten voldoen aan de zwemwaterrichtlijn waarbij het uitgangspunt is om een veilige strandzone aan te bieden. Zonder investering kan het strand niet open.

Toename aanvragen jeugd op basis van de Jeugdwet

De wachtlijsten bij jeugd nemen toe, doordat het aantal vragen en de complexiteit van de vragen toeneemt. Dit is een landelijke trend. Bovendien verwachten wij dat de nieuwe werkwijze (implementatie casemanagement) zorgt voor een toename van het aantal ondersteuningsvragen die eerder bijvoorbeeld via de huisarts werden opgepakt. Daarnaast komt er meer verscheidenheid in het werk dat erbij komt. Hiervoor is extra capaciteit nodig, bovenop de extra capaciteit die al is geraamd in het implementatieplan casemanagement. WoerdenWijzer heeft al een hele tijd een wachttijd op de aanvragen jeugd en dat is geen wenselijke situatie. Met de extra capaciteit willen we de wachtlijst wegwerken, iets waar de inwoner direct het effect van ondervindt. Daarbij kost de wachtlijst ook veel geld. Wanneer je direct de meest effectieve hulp in kunt zetten is dit niet alleen fijner voor de inwoner maar is er in veel gevallen ook minder inzet nodig.

Toename aanvragen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Vanaf 1 januari heeft het Rijk het abonnementstarief ingevoerd voor de WMO. De eigen bijdrage bedraagt nu € 17,50 ongeacht de hoogte van het inkomen en ongeacht de hoeveelheid zorg. Voor inwoners met een hoger inkomen is de eigen bijdrage daarmee (veel) lager dan voorheen. Dit zorgt naar verwachting voor een stijging van het aantal zorgvragen en zorgkosten. De extra zorgkosten waren al opgenomen in de risicoparagraaf. Er is echter nog geen rekening gehouden met de extra inzet van consulenten WMO-V door de toename van de vraag. Naast de toename van de aanvragen i.v.m. de invoering van het abonnementstarief, zie we de ook een toename door maatschappelijke/demografische ontwikkelingen zoals: vergrijzing, inwoners die langer thuis wonen en toename GGZ-problematiek en gemeentelijke taken hierin.

Inwerkingtreding Wet Verplichte GGZ

Per 1 januari 2020 treedt de Wet Verplichte GGZ (WvGGZ) in werking, als opvolger van de wet BOPZ. De WvGGZ vervangt de Wet BOPZ. In de nieuwe wet staat niet meer de gedwongen opname, maar de zorg centraal. De positie van de burgemeester verandert. De IBS (inbewaringstelling) wordt straks een 'crisismaatregel', waar andere regels aan verbonden zijn. Ook komt er een regionaal overleg over de uitvoering van de WvGGZ tussen de burgemeester, het OM en GGZ. Gemeenten moeten verkennend onderzoek gaan doen naar aanleiding van meldingen van familie of betrokkenen over een persoon. Daarnaast moeten gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) veilig informatie uitwisselen. Het landelijk ketenbureau ontwikkelt een systeem waarop gemeenten moeten aansluiten. Bij de meicirculaire van de Algemene Uitkering zal bekend zijn of en hoeveel er via de Algemene Uitkering wordt gecompenseerd.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Dit betreffen de taken rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit wordt per 2021 doorgedecentraliseerd. Hiervoor is beleidsvoorbereiding nodig in de vorm van een plan van aanpak. Verwacht wordt dat vanaf 2021 via de Algemene Uitkering middelen beschikbaar komen.

Doorontwikkeling gebiedsgericht werken

De pilot Gebiedsgericht Werken Harmelen & Molenvliet is incidenteel geraamd. Om deze te continueren is het nodig dat dit ook structureel in de begroting wordt opgenomen.

Doelgroepenvervoer

De komende jaren staan we voor de uitdaging om vorm te geven aan een nieuwe invulling van het doelgroepenvervoer. Een invulling waarbij openbaar vervoer en doelgroepenvervoer in afstemming zijn georganiseerd en elkaar versterken. De huidige organisatie van het doelgroepenvervoer is op termijn niet houdbaar en sluit onvoldoende aan bij de vraag/behoefte. In 2017 droeg de provincie Utrecht nog € 85.031,- bij aan de Regiotaxi, deze bijdrage wordt geleidelijk afgebouwd naar € 0 in 2024. Gemeenten moeten zich daarom beraden over hoe de teruggang in financiële bijdrage van de provincie aan de Regiotaxi op termijn op te vangen. De gemeenten hebben zich per regio georganiseerd en maken uiteindelijke besluiten over acties die opgepakt gaan worden. De organisatie en de kosten worden per regio genomen. Per regio wordt er op dit moment gewerkt aan een uitvoeringsprogramma Vernieuwing doelgroepenvervoer. Het beoogd resultaat is beter tegemoet te komen aan de vraag van mensen met beperkte mobiliteitsmogelijkheden, het doelgroepenvervoer beter te organiseren, de taximarkt weer gezond te maken en het doelgroepenvervoer en openbaar vervoer beter op elkaar aan te laten sluiten.

Ambities

Gezien het gestelde in de notitie Financiële Sturing en de begroting 2019-2022 worden, gezien de financiële prognoses geen ambities (nieuw beleid) voorgesteld. Er is bij de stukken – vanwege de transparantie - een bijlage gevoegd van de ambities die door ons niet zijn gehonoreerd. Het college zal de komende maanden onderzoeken in hoeverre ambities – binnen de bestaande middelen – alsnog

kunnen worden gerealiseerd.

3. Investeringsoverzichten

In de bijgevoegde investeringsoverzichten zijn de vervangingsinvesteringen opgenomen en de investeringen die voortvloeien uit het coalitieakkoord.

4. Financiële gezondheid van de gemeente Woerden (zie bijlage)

Op 7 december 2018 zijn door het college twee verzoeken van de Auditcommissie ontvangen. Het ene verzoek betrof de doorontwikkeling van de programmabegroting, het andere verzoek betrof het doen van een voorstel voor een kader voor de financiële gezondheid van de gemeente.

Het beoogd effect van het rapport is om de gemeente Woerden duurzaam financieel gezond te houden en hiertoe maatregelen te treffen, mede in het kader van het financieel bewustzijn. Gelet op het verzoek van de Auditcommissie is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de financiële gezondheid van de gemeente Woerden. Dit onderzoek is verricht door Deloitte en er is door hen een rapport "een financieel beeld van de gemeente Woerden" opgesteld. De in de rapportage opgenomen berekeningen zijn ontleend uit door ons ter beschikking gestelde documenten, deze zijn niet gevalideerd. Deloitte heeft de resultaten aan de Auditcommissie gepresenteerd. De conclusies uit het rapport luiden als volgt:

'De financiën van de gemeente Woerden zijn gezond, voldoende weerbaar en evenwichtig. In het licht van de ambities zijn er wel aandachtspunten, is financieel bewustzijn essentieel en zal nadrukkelijker op financiën gestuurd moeten worden. Dit geeft een goede basis om op beheerste wijze de ambities van de gemeente te realiseren'.

Wij stellen voor de adviezen uit het rapport over te nemen. Deze worden als volgt geconcretiseerd:

- ✓ **Begroot en realiseer een structureel saldo van baten en lasten rond de nullijn:**
Wij zullen de gemeenteraad een sluitende meerjarenbegroting aanbieden. Dit sluit aan bij het gestelde in de begroting en het coalitieakkoord.
- ✓ **Stel een signaleringswaarde of streefwaarde vast voor solvabiliteit en de netto schuldquote.**
Indien besluiten een financieel effect hebben waarbij de afgesproken signalerings-of streefwaarde wordt overschreden dan dient de gemeenteraad hier expliciet over te besluiten. In het format voor de raadsbesluiten zal een kopje "gevolgen solvabiliteit en schuldquote" worden opgenomen dat bij investeringen verplicht moet worden ingevuld. Hierbij zal worden aangegeven wat het effect van de investering is op de solvabiliteit en schuldquote.

In de begroting worden de volgende signaleringswaarde opgenomen:

Solvabiliteit: signalering 1: <30% - signalering 2: < 25% - signalering 3: < 20%
Schuldquote: signalering 1: >90% - signalering 2: >130% - signalering 3: > 150%

- ✓ **Zorg ervoor dat de omvang van de investeringen jaarlijks een gelijke omvang gaat krijgen aan het afschrijvingsvolume in enig jaar. Dat ligt bij de gemeente Woerden tussen de € 15 en € 20 miljoen per jaar. Trek hier een periode van 4-8 jaar voor uit.**

Wij zullen in het kader van de begroting 2020-2023 onderzoeken of en zo ja op welke

termijn en met welke effecten ervoor gezorgd kan worden dat de omvang van de investeringen jaarlijks een gelijke omvang gaat krijgen aan het afschrijvingsvolume (horizon hierbij is een periode van 4-8 jaar vooruit).

- ✓ **Houdt het aflossingsschema stabiel en het renterisicoprofiel beperkt door zo min mogelijk gebruik te maken van aflossingsvrije leningen.**

Wij zullen – behoudens uitzonderingen – geen aflossingsvrije leningen afsluiten.

- ✓ **Het realistisch plannen van de totale baten en het investeringsvolume. Anders kan het vooruitzicht (financiële indicatoren) ten onrechte een negatief beeld geven. Maak betrouwbare geprognosticeerde balansen en EMU-saldi. Beleid en investeringen beter plannen.**

Hier wordt geduid op het feit dat de realisatie van (met name) de investeringen achterblijft bij de plannen hiervan. Dit is voorheen ambtelijk reeds gesignaleerd.

- Dit punt wordt op managementniveau gedeeld en instructies zullen worden gegeven (bewustzijn).
- De investeringsplanning 2020-2023 zal worden besproken in een overleg tussen de teammanagers en de financieel consultants.
- Bij de Voorjaars- en Najaarsrapportages zullen de bestedingen van de investeringen worden gemonitord en gerapporteerd. Grote afwijkingen in de plannen zullen met de betreffende managers worden besproken (bewustzijn).
- De geprognosticeerde balansen zullen aansluiten bij de betreffende staten (investeringen, leningen, reserves).

- ✓ **Robuust risicomanagement blijft noodzakelijk om risico's te identificeren en te kunnen kwantificeren.**

Bij de begrotingen en jaarrekeningen zal extra aandacht worden besteed aan de inventarisatie en duiding van de risico's.

- ✓ **Treasury-rol versterken (professionaliseren).**

De treasury-rol zal worden geprofessionaliseerd. Er zal een profiel worden opgesteld, waarin taken met betrekking tot de meerjarige liquiditeitsprognoses, de leningportefeuille en de rente deel uitmaken.

De adviezen zullen tevens worden opgenomen in de notitie "Financiële Sturing".

Moties en toezeggingen uit de maart RIB

Bij de behandeling van de maart RIB zijn een aantal moties aangenomen en is een toezegging gedaan. Hieronder wordt de raad hier nader over geïnformeerd.

Motie uitzoek opdracht Woerdens vrijwilligerspas

De raad van de gemeente Woerden verzoekt het college:

Het uitgeven van een Woerdense Vrijwilligerspas mee te nemen als 'uitzoekopdracht' voor de Kadernota 2019 en zodoende:

1. Na te gaan hoe onze partnerstad invulling geeft aan haar vrijwilligerscertificaat, op welke wijze dit tot stand is gekomen en of er kenmerken zijn die door Woerden overgenomen kunnen worden.
2. Een regisserende rol aan te nemen om een Woerdense Vrijwilligerspas als blijk van waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers te verwezenlijken.

Vrijwilligerskaart in Steinhagen

De gemeente Steinhagen geeft aan dat de vrijwilligerskaart van Steinhagen is bedoeld als waardering en erkenning van de maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners. Het toekennen van voordelen aan vrijwilligers is een belangrijk publiek signaal van waardering en biedt tegelijkertijd de gelegenheid om de vele vrijwilligers in de gemeenschap Steinhagen te bedanken.

Voorwaarden voor de pas:

Inwoners onder de 18 jaar: 50 uur vrijwilligers werk per jaar. Boven de 18 jaar: 100 uur, of € 750,- in geld of goederen geschonken. De kaart wordt naar aantal clubs in Steinhagen opgestuurd zonder onderzoek. Voor andere situaties wordt er gewerkt met een aanvraag met bewijsstukken. Voordelen van de pas: korting op verschillende sportieve en culturele dingen zoals zwembad en bibliotheek.

Vrijwilligerskaart in Woerden

Voor wie: iedereen die zich vrijwillig inzet voor zijn medemens

Aantal: rond de 16.000 inwoners

Kosten: € 70.000,- tot € 100.000,- aan personeelsinzet daarnaast derving door minder inkomsten culturele en sportieve activiteiten.

Het college vindt de waardering van vrijwilligers belangrijk. Echter, het college beseft dat de vrijwilligers niet van de gemeente zijn maar van de samenleving. Het past niet in de visie om vrijwilligerswerk te institutionaliseren en formeel te maken. De kans dat onzichtbare informele zorg over het hoofd wordt gezien is groot, daarnaast gaat het formeel maken samen met hogere kosten. Het subsidiëren van organisaties die in die samenleving staan is daarom meer passend dan het vrijwilligerswerk formaliseren met een kaart die uitgegeven is door de gemeente. Het college adviseert daarom om in Woerden geen vrijwilligerspas uit te geven zoals in Steinhagen.

Motie actieve communicatie asbestdaken

In de motie wordt het college verzocht om het actief informeren van inwoners over het saneren van asbestdaken mee te nemen als 'uitzoekopdracht' zodat bij de Kadernota effectief tot kaderstelling kan worden gekomen ten aanzien van de begroting 2020-2023.

Voor de uitvoering van deze motie is vooralsnog geen budget beschikbaar. Dit najaar kijken we binnen de bestaande middelen wat mogelijk is.

Motie onderzoek afschaffing hondenbelasting

In de motie wordt het college verzocht om te onderzoeken of de hondenbelasting in de gemeente Woerden per 1 januari 2020 afgeschaft kan worden en dekking te zoeken voor deze afschaffing.

In het hondenbeleid is in Woerden flink geïnvesteerd. We hebben de afgelopen jaren voor € 135.000 geïnvesteerd in hekken, borden en afvalbakken. We kennen in de gemeente Woerden inmiddels 22 hondenuitrenvelden. Om de hondenbelasting kostendekkend te maken moet deze met 50% worden verhoogd. Als de hondenbelasting wordt afgeschaft, vervalt de opbrengst van € 67.000 en nemen de lasten af met € 3.000 per saldo dus een nadeel van € 64.000. Dit betekent een gemiddelde stijging van de OZB van circa 0,6%.

Toezegging bij maart RIB

Bij de behandeling van de maart RIB is de toezegging gedaan dat de raad zal worden geïnformeerd over het verbouwingsplan over de uitbreiding van de brandweergarage Woerden.

De laatste stap na de regionalisering van de brandweezorg is "het organiseren van materieelmanagement voor de VRU als geheel". De vele materieel-logistieke activiteiten zijn in het algemeen als lokaal werk blijven bestaan. Het materieelmanagement van de VRU is feitelijk een optelsom van lokaal werk, waarop niet of nauwelijks planmatig, financieel en kwalitatief inhoudelijk

wordt gestuurd. De kwaliteit van het werk en de procedures, de continuïteit van het werkproces en de Arbo veiligheid lijden hieronder. Bijgevolg staat de bedrijfszekerheid van de inzetmiddelen voortdurend onder druk, en daardoor de paraatheid. Dat is niet langer acceptabel en past niet bij een professionele organisatie. Het materieel moet te allen tijde veilig en gegarandeerd beschikbaar zijn, en het beheer ervan moet aan hoge kwaliteitsstandaarden voldoen. Alleen op die manier kan de paraatheid en slagvaardigheid van de VRU de optelsom zijn van inzetbaar personeel en materieel.

Daarom is door de VRU de visie materieelmanagement opgesteld en is in deze visie de nieuwe organisatie geformuleerd. Deze is op 19 februari 2018 akkoord bevonden door het Algemeen bestuur. Uitgangspunt is dat het materieelmanagement zo veel mogelijk wordt uitgevoerd met eigen personeel vanwege kostenefficiëntie, benodigde specialistische kennis en behoud van betrokkenheid en veiligheidsgevoel. De post Woerden is gekozen om de Ademlucht-werkplaats te centraliseren. De brandweerkazerne van Woerden moet hiervoor uitgebreid worden. De volledige investeringskosten alsmede de kosten voor projectleiding en bouwmanagement zullen door de VRU gefinancierd worden. Met de VRU vindt nog overleg plaats over de eigendomsconstructie en de hogere exploitatielasten. Parallel aan het plan dat opgesteld wordt voor de uitbreiding willen wij een businesscase opstellen voor het verduurzamen van het gehele pand. Deze kosten komen wel voor rekening van de gemeente. Medio 2019, nadat het overleg met de VRU is afgerond, zullen wij de gemeenteraad nader informeren door middel van een Raadsinformatiebrief. De businesscase verduurzaming kazerne zullen wij in het najaar via een raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorleggen.

Ruimtelijk Economische Programmering

In het kader van de Ruimtelijk Economische Programmering komt de U10 met een plan van aanpak. De verwachting is dat deze voor de zomer definitief zal zijn. In dit plan van aanpak zal ook een begroting zijn opgenomen, waaruit de programmering wordt betaald.

In het plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Programma wordt (REP) een financiële aanspraak voorzien, in ieder geval tot het voorjaar 2020. Deze kosten voor de uitvoering van het programma moeten worden verdeeld over de deelnemers van het REP. Dit zijn de 16 gemeenten van de U16. De verdeelsleutel hierbij wordt binnenkort besproken. Bovendien is de provincie voornemens vanuit het proces rond de Provinciale Omgevingsvisie een gedeelte van de kosten op zich te nemen. Het is nog niet duidelijk hoe hoog dit bedrag wordt. Gezien bovenstaande is de financiële vraag die aan Woerden wordt gesteld nog niet helder.

Voorts heeft de portefeuillehouder toegezegd dat de volgende onderwerpen zullen worden meegenomen:

- ✓ *Inzicht in de investeringen en de schuldquote*
In de Voorjaarsrapportage (voorheen juni overleg) worden de adviezen uit het rapport van Deloitte (financiële gezondheid) overgenomen en nader uitgewerkt. Verder behoort bij de Voorjaarsrapportage een overzicht van de vervangingsinvesteringen/investeringen bestaand beleid. In het kader van de begroting 2020-2023 zelf wordt een volledige actuele staat van investeringen gemaakt en kan op basis van de begrotingscijfers een actueel beeld worden geschetst van de schuldquote 2020-2023.
- ✓ *Het meerjarenperspectief*
De voorjaarsrapportage is een actuele stand van het meerjarenperspectief. Dit is, zo wordt verder in dit raadsvoorstel, aangegeven niet de begroting 2020-2023 zelf. Dit is een separaat proces waarvoor relevante input nog moet worden ontvangen.
- ✓ *Inzicht in de gevolgen van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, ook voor een reservering van onderhoud van nieuwe projecten.*
In de maart RIB is de actuele stand van zaken opgenomen met betrekking tot de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. De mei circulaire is het volgende moment op basis waarvan de Algemene Uitkering kan worden berekend voor de begroting 2020-2023. Bezien zal worden op welke wijze (een deel van) de areaalgroei kan worden geduid en gereserveerd.

Kantttekeningen, risico's en alternatieven

De voorjaarsrapportage is een actuele stand van het meerjarenperspectief en heeft dus niet de status van de begroting 2020-2023. Het begrotingsproces, dat net is opgestart, bevat vele mutaties die nog niet bekend kunnen zijn, cq. waaraan nog wordt gewerkt. De meicirculaire van de Algemene Uitkering bijvoorbeeld, wordt pas eind mei verwacht. Dit is van evident belang voor de komende begroting 2020-2023. Nadat de jaarrekening is afgerond, zal de meerjarige staat van investeringen worden opgesteld. Dan is ook de vrijval van de kapitaallasten bekend. Hierbij zal tevens een uitvraag worden gedaan ten aanzien van het *moment van uitgeven en het moment van gereedkoming*. Dit is vooral van belang in relatie tot het rapport van Deloitte over de financiële positie, maar ook gezien de wijzigingen in de BBV (beginnen met afschrijven na gereedkoming investering). Daarnaast is ook de uitslag van de CAO onderhandelingen van groot belang. Tenslotte worden de begrotingen van de diverse Gemeenschappelijke Regelingen nog ontvangen en daarna in de begroting verwerkt.

Vanwege het aantrekken van leningen valt de rente dit jaar hoger uit dan geraamd. Verwacht wordt dat dit binnen het programma wordt opgelost, omdat de afschrijvingen daarentegen lager zullen uitvallen.

Zoals bekend is voor de sport het recht op btw-af trek komen te vervallen in verband met de verruiming van de btw-vrijstelling voor sportieve diensten. Over de financiële effecten (hoe wordt dit gecompenseerd voor welk bedrag) is nog niets concreet bekend.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De financiële mutaties voor 2019-2022 (beslispunt 1) worden in een begrotingswijziging verwerkt. De financiële mutaties voor 2020-2023 (beslispunt 2) en de investeringsoverzichten worden in de begroting 2020-2023 verwerkt.

Communicatie

De Voorjaarsrapportage wordt voor kennisgeving aan de provincie Utrecht (financieel toezicht) gestuurd.

Vervolgproces

Van de financiële mutaties 2019-2022 wordt een begrotingswijziging gemaakt. De overige beslispunten worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2020-2023.

Later dit jaar wordt een businesscase gemaakt van het sociaal domein, waarbij met name de beoogde resultaten uit de Taskforce zullen worden gemonitord en geüpdatet. In de businesscase zullen ook de actualiteiten van dit moment op het gebied van jeugdzorg worden meegenomen.

Bevoegdheid raad:

- Artikel 186 van de Gemeentewet;
- Financiële verordening Woerden
- Notitie Financiële Sturing (Concernkader).

Bijlagen:

1. Rapport "financiële gezondheid van de gemeente Woerden" van Deloitte onder Corsanummer 19.010388;
2. Vervangingsinvesteringen en investeringen bestaand beleid onder Corsanummer 19.010390;
3. Investerings budgettair neutraal onder Corsanummer 19.010389;
4. Het raadsbesluit, geregistreerd onder Corsanummer 19R.00407;
5. Overzicht van niet gehonoreerde ambities onder Corsanummer 19.010391;
6. Coalitieakkoord (zie overzicht blz. 22) onder Corsanummer 19.11347.

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

